

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XIII. Aduentus Francisci Toletani, Oratoris Caesarei. Actio in Vergerium. Illatae Musso molestiae à pensionum creditoribus. Legatorum consilium de reformanda disciplina Pontifici datum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

CAPVT XIII.

Aduentus Francisci Toletani, Oratoris Cæsarei. Actio in Vergerium. Illata Mussò molestia à pensionum creditoribus. Legatorum consilium de reformanda disciplina Pontifici datum.

* 15. Martij.

Interea & splendor Concilio, & hinc animus Patribus addebitur. Accesserat Tridentum * paucis ante diebus Franciscus Toletanus Orator Cæsaris, ei que primo ab vrbe lapide obuiam processerant Purpuratorum familiae, ac plures Antistites. Habebat ille in mandatis, vti vel solus ipse loco Mendozæ, vel vnà cum collega, si confirmatâ valetudine is Concilio interesset, Oratoris munere fungeretur. Quatriduum ibi commoratus, * Parauim ad Mendozam inuisendum se contulit, quem audierat animo commotum ob susceptum sibi Oratorem, à se quidem postulatam, sed cum voto ac spe repulsæ. At cum opus esset Toletano arcana Cæsareæ mentis rerumque agitandarum notitiâ, Mendozæ concreuit, ad eam obsequij demissionem se flexit, impulsus Tridentini consilio; tametsi ad id & suâ sponte difficilis, & dehortante Pæcco, qui negabat, præclarâ Toletanorum familiae inclinationem huiusmodi conuenire; seu quod ita sentiret, seu quod (sicut quidem affirmabant) inter ipsum & Mendozam parum intercederet amicitia, seu tandem quod cuperet, vt à se, tamquam ab vnico fonte, opus esset Toletano rerum cognitionem haurire.

Cum Toletanus Legatos priuatim inuisit, professus est, cuius iunctionem cum Pontifice appeti summopere à Cæsare: cuius rationibus eam conducibilem existimabat, cuiusque mandatis consentaneam testificabatur, adeoque non alio se nomine aiebat esse destinatum à Carolo, quam quod ipse veteri obsequio Pontifici deuinctus esset. Exposuit deinde, Cæsarem denuntiasse Protestantibus, coactum esse & continuari ex sua voluntate Concilium.

Per id temporis duo contigere, quæ per Suauis narrationem distorta, dirigi postulant calamo veridici narratoris. Spectat alterum ad Petrum Paulum Vergerium Iustinopolitanum Antistitem, à nobis abundè commemoratum. Quem refert Suauis, cum Romæ à Quæsitore Fidei, apud eius Ecclesiam degente, fuisset hæresis accusatus, fugeretque suorum populorum indignationem, imputantium ceu poenam ad eius impietatem puniendam, sterilitatem quæ agrum ipsorum inuaserat, se Tridentum contulisse, cum alius ipsi locus non

* Literæ Ceruini ad Farnesium, 20. Martij 1546. & Literæ varia nuntiantes, missæ Tridento Romanam, inter monumenta Ludouisiorum.

non occurreret, vbi cum dignitate moraretur, seque opportunius purgaret. Verum cum ibi Legati à Synodi functionibus illum excluderent, & hortarentur, vti Romam ad suam causam dicendam adiret, profectum inde fuisse, suam Sedem repetiturum: sed obsistente illi Nuntio, cui demandatum fuerat vt in hominem inquireret; siue indignatione, siue metu correptum, siue alia ex causa, post paucos menses Italiã decessisse. Aded accuratè suas habet narrationes Suauis. Iam alibi scripsimus, hæresim in sinu Vergerij coalescentem acutis Aleandri obtutibus traluxisse, qui Pontificem de ea certior fecerat anno 1539. postea anno 1540. eundem Vergerium interfuisse, tamquam à Francisco Rege missum, Wormatiensibus Comitibus, & colloquio: quod cum Cæsareis, magisque Pontifici displiceret, cuius se occultum administrum palam venditabat; hic Cæsari significauit, gratissimum sibi fore, si hominem à Germania remoueret: à se quidem nihil diligentia prætermisum, quò suam ad Sedem illum blandè reduceret, oblato etiam pensionis leuamento: ab inferenda vi se abstinere, ne Vergerium præcipitem ageret in apostatis insaniam, cum dedecore Pontificalis Characteris quem ferebat, ac dignitatis Nuntij Pontificij quam gesserat. Ex his redarguitur Sleidani fabula, de destinata à Pontifice Purpura illi à Wormatiensibus Comitibus redeunti; sed quòd postea in suspicionem uenerit corruptæ in eo religionis, mutasse consilium. Subsecutis annis occulta Vergerij perfidia magis in dies est patefacta: vnde de hæresi postulatus fuit, & in ius Romam vocatus. Tunc ille ad Concilium tamquam ad asylum perrexit, sperauitque, fretus Tridentini Cardinalis patrocínio, se dicturum in Synodo sententiam de ea religione, cuius reus agebatur. Inde exclusus, obtinuit tamen à Legatis commendatitias literas aded efficaces, vt veniam impetrauerit se Romæ non sistendi, commissã eius causã Nuntio ac Patriarchæ Veneto, prout ipse postulauerat. Denique cum animaduerneret Vergerius, delicto suo nullam excusationem obtendi posse, in Rhætiam inter hæreticos se recepit, vnde in Religionem, in Concilium, & in Pontificem libros edidit, non infulos minùs quàm audaces, eorum dumtaxat placituros palato aded deprauato, vt in eo fel, sicut olim manna, cuiusuis delicatissimi saporis vicem obtineat. Ac de hoc homine eiusque rebus gestis abundè fuerat legere, præter alia, Vergerianas & Catholicas literas Mutij, eiusdem concilijs.

4 Alterum quod suis phaleris Suauis concinnat, est, Episcopum Bituntinum Romam accitum fuisse, ad persoluendas impostas Ecclesiæ suæ pensiones; eumque ea de re conquestum, cum affir-

Pars I.

E e e e

mare,

1546.

maeret, detractis pensionibus haud sibi quidquam reliquum fieri, præter quadringenta annua scuta; & tamen opus esse ut minimum sexcentis, quibus se in Concilio sustentaret. Dein subicit, super ea re graues exortas querimonias in congregatione s. Martij, dannantibus Episcopis, præsertim pauperibus, Romam acciri ad rem soluendam, intentatâ censuræ poenâ, Præsulem in Synodo degentem; & affirmantibus, Apostolicæ Cameræ Auditorem mereri ex eo, ut Tridentum ipse citaretur: eosdem deinde ad detestandam pensionum consuetudinem progressos. Vnde Legatos, ut tumultuantes sedarent, pollicitos fuisse, se strenuè acturos apud Pontificem, ut Bituntino subueniretur. Ita rem Suauis enarrat: verum & in Actis illius congregationis, & in literis Legatorum, harum turbarum ne murmur quidem subauditur. Quod sanè iniuriâ obstrepuisse: perinde quasi vel qui Synodo intererat, liber esset ab æris alieni solutione, & non deberent potius Christianæ disciplinæ restitutores præluere virtutum omnium exemplo, inter quas vel maximè necessaria iustitia est; vel ipsa Synodus irritas redderet præteritas obligationes, quibus Antistites iureiurando se iam obstrinxerant; adeoque haud amplius liceret eos in ius vocari, ex tenore pactiois iurisq̃ iurandi, ad Tribunal Generalis Pontificij Auctoritatis, qui Purpuratorum etiam Iudex est. Verum quidem est, Matsum Romam in ius vocatū, exposuisse per summam moderationem Legatis suæ rei familiaris angustias, eorumq̃ patrocinium implorasse; ipsos verò hominis merita testificatos apud Pontificem. Quicū de suo vellet, non de alieno liberalitatem exercere, ^b negant quidem debiti solutionem ei relaxare, sed centum aureos vrgentis incommodi subsidium est elargitus.

a Literæ Legatorum ad Farnesium, 6. Martij 1546.

b Literæ Farnesij ad Legatos, 23. Martij 1546.

c Literæ Legatorum ad Farnesium, 17. Martij 1546.

Sub idem tempus Legati, post annum Tridenti exactum pensionem inde petierunt: Ceruinus quidem ac Polus modesti ducti; at Montanus morbo vexatus, ob Alpini cæli rigorem, podagra chiragræque doloribus nexibusque conflictatus; quibus per eos planè dies ne Cœtibus assisteret fuerat præpeditus. Sed plenam humanitatis repulsam à Pontifice retulere, cum adiecta ipsorum operâ egregiè nauatæ commendatione. Quippe intelligebat Pontifex, in arduis nodosisque negotiis pertractandis oportere eorundem ministrorum operâ semper uti, nisi vbi vel non ascendendi tædium, in ipsis administris rerum fastidium, ac tandem negligentiam pareret, vel in iis, quibuscum res illis est, rerum agendarum ratio, animorum alienationem ingeneret, vnde opus sit novos mittere, non uti artifices habiliores, sed ut materiam sibi parationem habi-

habituos. Et quoniam Paulus cupiebat emendationem Romanæ Curia stabilire, ac palam facere, eam prius à se fuisse perfectam, quam à Concilio designatam; ad Legatos exemplar Diplomatis misit, multos ante annos ea de re confecti, ut suam ipsi sententiam fidenter super eo promerent. 1546.

6 Legati eodem tempore Pontificem disertè iam monuerant, Episcopos inhære defixos vni rei, quam enixè pariter ac iuste cupiebant; ut videlicet integra sibi esset suarum Ecclesiarum administratio. Ad eam rem oportere in ipsorum potestate relinquere collationem sacerdotiorum, præsertim quibus adnectitur animarum cura, & causarum in primo iudicio cognitionem, ac ius in commissum sibi gregem, tot immunitatibus abrogatis. Si hoc fieret, videri sibi nihil pertimescendum, ne Synodus in seditiosam controuersiam prolaberetur, de prærogatiua inter se ac Romanum Pontificem; cum Antistites & obsequium erga ipsum præ se ferrent, & satis intelligerent, ad hæreticos deprimendos haud sanum esse consilium, se abscisso capite ceu truncum reddere: eos ipsos qui petierant importunè Inscriptionem, quâ Synodus Vniuersalem Ecclesiam representare diceretur, id planè non nisi de Synodo intellexisse, Pontificem uti supremum Principem complectente. Ceterum ipsis memorati Diplomatis tenor haud plenè rei sufficere visus est, ut fusiùs mox dicemus. Legatorum monita Paulus probauit; eisque rescriptis, ea omnia meliorem in formam redigenda: Episcopos vero liberam Ecclesiarum administrationem consecuturos, modò nomine *libere* solutam à gubernatione Sedis Apostolicæ minimè intelligerent; & modò eam iurisdictionem postularent, quâ illis opus esset ad exercendum minoris, non supremi Præsidis munus, vnde in monstrum mille capitibus varium Ecclesia degeneraret.

* Literæ Legatorum, 7. Martij 1546.

* Literæ Farnesij ad Legatos, 23. Martij 1546.

C A P V T X I V.

Disputatio & consensus de formando Decreto pro recipiendis sacris Libris ac Traditionibus.

Hæc de reformandis moribus agebantur. At de dogmatibus, huiusmodi à Legatis Decreti forma proposita est: Recipiendas simul esse cum sacris Voluminibus eas Traditiones, quas Apostoli acceperant vel ab exteriori Christi voce, vel ab interiori Sancti Spiritus afflatu, & quæ ad eam usque ætatem fuerant propagatæ. Fuit qui opposuit, eam ita restrictam acceptionem obnoxiam fore ludibriis hæreticorum, qui iactarent, eas nobis solum

* Cæsus Generalis de hac re habiti, 27. Martij & 1. 3. 5. & 7. Aprilis.

Eccc 2 Tradi-